

میر عبدالواحد سادات

متن صحبت در کنفرانس بین المللی

«دیاسپورا و صلح»

یادداشت:

به ابتکار دو نهاد محترم «اراده» و «کیس» در همنوایی با دفتر یونوما بروز نهم جون کنفرانس بین المللی (آنلاین) تدویر یافت. درین کنفرانس رئیس جمهور افغانستان و خانم (Deborah Lyons) نماینده فوق العاده سازمان ملل و رئیس دفتر یونوما در افغانستان اشتراك و صحبت های مفصل ایراد نمودند. متعاقباً چهار تن از مسولان نهادهای افغانی صحبت داشتند و اینجانب به نمایندگی از انجمن حقوقدانان افغان مقیم اروپا صحبت نمودم که متن مکمل آن بخواننده عزیز

تقدیم می گردد.

***

با سلام و احترام

سپاس از گردانندگان محترم و دعوت شان از انجمن حقوقدانان افغان مقیم اروپا. مرتبط به عنوان این کنفرانس بین المللی (دیاسپورا و صلح) با نهایت ایجاز مواردی را که بازتاب نظرات انجمن حقوقدانان است؛ به صورت مشخص و در چند قسمت مطرح مینمایم:

- انگیزه علاقمندی ما به مسایل و مصایب وطن:

دیاسپورا در واقع یکی از بزرگترین ظرفیت های معنوی افغانستان است. انگیزه تلاش ما در پرداختن به مسایل و مصایب وطن، بقول خداونگار بلخ باستان در واقع بازجویی روزگار وصل به اصل است. ما خود را بخش جداناپذیر به مادروطن خود میدانیم، بقول یکی از بزرگان افغانستان: «افغانان قلب مشترك (وطن مشترك) دارند.»

بدینرو بر مبنای حب الوطن من الايمان به زادگاه به عزا نشسته خود می‌نگریم و بمثابه يك نهاد حقوقی طرفدار حق و حقوق مردم، بحیث مدعی العموم آنان عمل می‌نماییم.
هدف انجمن ما این است که:

بمثابه مقروض وطن برای مردم مظلوم ما، چه کرده می‌توانیم؟ (نه اینکه از برج عاج اروپا و بدور از درد جانکاه مردم حرافی نماییم) .

- نگرانی و تشویش ما:

افغانستان در معرض دور دیگر و نوبتی جنگ و ترور، کشتار اهالی ملکی و جنایات جنگی، ضدبشری و علیه بشریت، به حمام خون مبدل گردیده و همه روزه "کربلا و شطیلا" در آن سرزمین تکرار می‌گردد.

مردم بزرگ که طولانی ترین جنگ تحمیلی تاریخ را متحمل می‌گردند، آماج حداقل ده آفت خانه برانداز می باشند: فقر، جنگ، فساد گسترده، دولت ناکار، فقدان حاکمیت قانون، آتش افتراق و .. را در احوال شیوع وسیع طاعون کرونا متقبل می‌شوند.

- دستیابی به حق صلح:

چهل و پنج سال است که مداخله و تجاوز بیرونی، افغانان را از حق دستیابی به صلح محروم ساخته است. صلح نه تنها نیاز بلکه رمز بقای افغانستان است.

صلح حق مردم ما است و افغانستان حق دارد و مستحق می باشد که به شاهراه صلح گذار نماید. اساسی ترین مکفیت دولت افغانستان ایجاد زمینه بخاطر صلح واقعی است.

- اما صلح صرف با آرزو و حرف اخلاقی بدست نمی‌آید!

صلح واقعی بدون تعریف از طولانی‌ترین جنگ تاریخ با ابعاد پیچیده داخلی، منطقوی و بین‌المللی يك سراب می باشد.

تداوم جنگ اعلام ناشده چهل و پنج ساله پاکستان و سیاست کجدار و مریز امریکا، در راستای آبیاری ریشه تروریسم در پاکستان و شاخ بری به قیمت بخرک و خون کشیدن مردم مظلوم، از عوامل اساسی دوام تراژیدی خونبار افغانستان است.

- تنزیل پروسه صلح در سطح يك پروژه:

از حدود سه سال قبل که "سریال قطر" آغاز یافته است، دولت‌زدایی، دادن امتیازات به پاکستان و طالبان و جوانب مخفی در قرارداد، راه را به "ترکستان" برده است که در رابطه به فقدان ماهیت حقوقی این قرارداد، انجمن ما پیوسته اسناد را منتشر و کتاب «قرارداد دوحه: صلح و یا سراب» ازین قلم به نشر رسیده است.

رئیس جمهور جدید امریکا با اعلام بازنگری برین "قرارداد" در واقع به نقصان و بطلان آن اذعان نمود، اما متأسفانه با اعلام بدون قید و شرط و غیرمسئولانه بیرون رفت قوای نظامی آن کشور، زمینه ساز تشدید جنگ‌های خونین جاری گردید، در حالی که مسؤلیت اخلاقی و حقوقی دولت شان در قبال تراژیدی خونبار افغانستان اظهر من الشمس است.

اقای جو بایدن باید این سخن شرافتمندانه یکی از اسلاف خردمند خود را مرور نمایند که:

« هیچ معضله حل نمی‌گردد، تا عادلانه حل نشود»

بدینرو:

دیاسپورا و انجمن ما:

- در احوالیکه مقدرات تاریخی افغانستان کماکان بدست بیگانگان و در کشمکش کلان جیوپولوتیک رقبای منطقوی و بین‌المللی رقم می‌خورد:

- بدفاع از حق حیات افغانان و حق گذار افغانستان به شاهراه صلح صدای خود را بلند و بخاطر:

استقرار عاجل آتش بس سراسری و دایمی سعی و تلاش می‌نماید. تمکین به آتش بس معیار باور به اراده ملی و ایجاد زمینه بخاطر تبارز خواست و سهمگیری مردم در سرنوشت کشور شان است.

جنگ افغانستان از طریق نظامی و غالب و مغلوب ختم نمی‌گردد. این برگه سیاه و مصیبت خونبار فقط از طریق سیاسی و رفتن به مذاکرات بلا قید و شرط بخاطر صلح مشروط حل می‌گردد. تحریک طالبان باید هرچه زودتر بخواست مردم مظلوم و براه حل سیاسی تمکین و بخاطر تحقق اهداف خود در میز مذاکره تلاش نماید.

- افغانستان در مرحله حساس صلح و یا سقوط:

بزرگترین خطر در احوال کنونی، تکرار دو فاجعه هولناک در قرن بیست است که منجر به سقوط نظام گردید. با عبرت از این درس تاریخ باید حفظ نظام در سر خط کار تمام وطندوستان قرار داشته باشد. البته طرح این اصل مسؤله در قبال سرنوشت وطن به هیچوجه به مفهوم دفاع از حاکمیت فساد و فقدان حاکمیت قانون نبوده و نباید تعبیر به شخص و گروه خاص گردد.

زمانی که از دستاوردها صحبت می‌شود، از دید انجمن بزرگترین دستاورد همانا سیادت قانون، حاکمیت قانون و ارزش‌های حقوق شهروندان افغانستان است که در فصل دوم قانون اساسی مسجل گردیده و در واقع میراث مشروطه خواهان و بنیاد گذار نخستین دولت ملی و بانی اولین قانون اساسی شاه امان‌الله فقید می‌باشد که طی این صد سال اخیر مردم بخاطر آن رزمیده و قربانی داده اند.

انجمن حقوقدانان با مراجعه با تمام نهادها در داخل و خارج کشور، صمیمانه تقاضا می‌نماید تا بخاطر بلند نمودن صدای نعل غشته بخون مادر وطن، با چنگ زدن به وحدت ملی که بقول شاه امان‌الله موجودیت افغانستان در گرو آن است، صلح را از انحصار اقلیت مافیایی بیرون و همچون حرکت کلان مردمی به داعیه مشترک ملی مبدل نماییم.

در اخیر، به منظور آشنایی دوستان با چگونگی کار انجمن ما متذکر می‌شوم که:

انجمن ما نهاد مستقل، مسلکی، غیر انجویی و رضاکارانه است که در استقامت افغانستان در دفاع از حقوق مردم، ارزش‌های حقوق بشر و حقوق شهروندی و حاکمیت قانون کار می‌نماید. در پروگرام‌های اختصاصی و در تلویزیون‌های مختلف مباحث قانون و حاکمیت آنرا، حقوقدانان بلند مرتبت و متجرب به پیش می‌برند. از چند سالباینطرف جناب قاضی صمیم حقوقدان مجرب مولف کتاب‌های (قضایوت در تلاطم روزگار) و (جهشدر افق مدنیت بر یلداي ظلمت) برنامه «قانون اساسی و مردم» و «قانون، قضاء و عدالت» را در توضیح گد مدنی و کد جزای افغانستان در تلویزیون وزین بهار به پیش می‌برد، محترم استاد عبد البصیر دهبزاد پروگرام جالب طفل و خانواده را در رسانه ها راه اندازی نموده است، برنامه حاکمیت قانون هفته وار از طرف اینجانب در تلویزیون وزین مهاجر از استرالیا ادامه دارد و همین امروز همسلك عزیز ما محترمه نجلا جان در پروگرام حقوقی تلویزیون وزین وطن میزبان وکیل و حقوقدان جوان بانو بهار به مناسبت روز جهانی پناهنده می‌باشد. به همین ترتیب سایر مسؤلان و اعضای انجمن در برنامه‌های مختلف رسانه‌ها بخاطر مفاهیم و ارزش‌های ذکر شده سهم می‌گیرند. اعضای انجمن ما در داخل وطن نیز برنامه‌های بدفاع از حقوق شهروندان و کمک به زنان محبوس بخاطر داشتن حق وکیل مدافع، به پیش می‌برند.

آثار و کتاب‌های زیاد حقوقی از قلم حقوقدان عضو انجمن ما منتشر و کتاب دلایل الزام حقوقی علیه پاکستان بحیث مرکز و دولت حامی تروریسم در ده سال اخیر و با اسناد جدید بنشر رسیده است. انجمن همه ساله کنفرانس‌های علمی را دایر و در سال گذشته بنابر شیوع کرونا، کتاب حاوی مقالات هجده حقوقدان بلند پایه زیر نام حاکمیت قانون و صلح بنشر رسید. سایت حقوق و فیسبوک انجمن همه روزه مطالب ارزشمند حقوقی را منتشر می‌نماید.

انجمن آماده همکاری با موسسات علمی - حقوقی داخل کشور بوده و قرار است در زمینه پروگرام‌های عملی گردد.

انجمن، بخاطر برجسته ساختن اصل مسؤلیت اخلاقی جامعه بین‌المللی در قبال تراژیدی خونبار افغانستان، فراخوان بخاطر آتش بس لابی نموده و همچنان در رابطه به بررسی جرایم و جنایات بین‌المللی توسط I C C (محکمه جزایی بین‌المللی) و ایجاد کمیسیون خاص حقیقت یاب شورای امنیت سازمان ملل متحد یکجا با تعداد زیاد نهادهای افغانی به صورت مشترک لابی می‌نماید.

منحیث حسن ختام کلام از شاعر فقید وطنی ما، ملنگ جان:

دلته هر څوک چه اوسیری یو افغان دی
تور او سپین پیدا کول ملی تاوان دی
لوی هیواد به په ملی وحدت جوړیری
دا زمونږ عقیده او دا مو ایمان دی

با حرمت